

Undervisning i skriftlig fremstilling

DSA 0-A

Fra en praktisk-konkret vinkel

Almen praksis/Nyt?

ada@frbvuc.dk

Skriv, skriv, skriv

- Skriftlig fremstilling er den store udfordring for DSA-kursister
- Vigtigt – og let – at inkorporere skrivning i mange aktiviteter

Skrivning ved tekstanalyse i klassen

Justering af klassikeren *Spørgsmål til en tekst*:

- Hver gruppe får til opgave at besvare 1-2 spørgsmål på tavlen (el. i et fælles e-dokument) i hele sætninger
- De, der bliver hurtigt færdige, arbejder med resten af spørgsmålene
- Hver gruppe præsenterer deres svar
- Hele klassen tjekker kort sproget i svaret til sidst

Skrivning ved tekstanalyse i klassen

Justering af klassikeren *Spørgsmål til en tekst*:

- Det skriftlige svar skal starte med et særligt udtryk, fx
  - *Ifølge skribenten...*
  - *Selvom der bruges en jeg-fortæller, ...*
  - *Når der klippes fra en scene til en anden,...*
- Svaret skal indeholde et særligt ord/udtryk, fx
  - *et dilemma*
  - *at foregå*
  - *at give et indtryk af*

Skrivning ved anden undervisning

- To kursister får til opgave at tage noter til holdets logbog om dagens undervisning
- Efter timen skriver de på baggrund af noterne ca. 200 ords prosa i en skabelon med
  - *I dag har vi arbejdet med...*
  - *Vi har lært om/at...*
  - *Hjemmearbejdet til... er at...*
- Teksten sendes til læreren, som efter justering lægger den i holdets i netforum
- Teksten tæller som en afleveringsopgave (som alle kursister i løbet af kurset/månedens skal aflevere)

Øvelser i sproglig bevidsthed

- Løbende
- Struktur:
  - Ordklasse efter ordklasse, sætningstype efter sætningstype
    - øvelser fra bl.a. Andersen & Lohse: *Dansk minimalgrammatik* og Øckenholt: *Dansk er ikke så svært*
    - oversigter fra Terkelsen: *Dansk mini-grammatik for udlændinge*
  - Samtidig indflettet i det daglige arbejde med tekstanalyse m.m.
    - egne ad hoc-øvelser

Observationsøvelse

Verber i Blixens *De blå øjne*:

- Hvor bruges der infinitiv nedenfor?
- *Vi sømænd, vi har et stort hjerte, ligesom vi har en stor næve. Det kan meget godt rumme mere end én. Ja, det kan rumme alle piger i verden på én gang [...] Men du ved da også, at når jeg vil have et kys, så kommer jeg tilbage til Helsingør; og sig mig nu, mens vi taler om det, kan du lide at blive kysset?“*
- Hvorfor bruges der infinitiv de forskellige steder?

Observationsøvelse

Adjektiver i artiklen *Kærligheden er blevet romantisk*:

- Hvilken ordklasse tilhører de markerede ord?
- *Den **romantiske** kærlighed opstod især blandt borgerskabet. Det skete i slutningen af 1700-tallet og begyndelsen af 1800-tallet, da samfundet blev demokratiseret og mere **frit**. Kunstnere, forfattere og intellektuelle afspejlede de **nye** forhold i deres virke, og fra slutningen af 1700-tallet begyndte de at beskrive kærligheden på en **ny** måde.*
- Forklar de markerede ords endelser, dvs. hvorfor de har *-e*, *-t* eller ingen endelse.

Observationsøvelse

Forbinderord i Brandes *Hovedstrømninger...*:

- Understreg alle de ord, der bruges til at binde sætningerne sammen:
- *Det, at en litteratur i vore dage lever, viser sig i, at den sætter problemer under debat. Således sætter f.eks. George Sand ægteskabet under debat, Voltaire, Byron og Feuerbach religionen, [...] Dumas forholdet mellem de to køn og Emile Augier samfundsforholdene. At en litteratur intet sætter under debat, er det samme som, at den er i færd med at tabe al betydning. [...] Det bliver ikke mere et sådant folk, som styrer udvikling og fremskridt [...].*
- Hvilken ordklasse tilhører ordene, du har understreget?

Forbinderord – et udvalg

Sort = skaber inversion, hvis de står først

Funktion

Ord

Rækkefølge

- *for det første, for det andet, først og fremmest, dernæst, endelig*

Blå = starter normal hovedsætning

Tilføjelse

- *desuden, derudover, i øvrigt*

Begrundelse

- *for, fordi, da*

Rød = starter ledsætning

Konsekvens

- *derfor, dermed, således, så*

Diskussion

- *imidlertid, dog, på den anden side, alligevel, til gengæld, derimod, tværtimod, men, selvom, hvorimod*

Eksempel

- *for eksempel, eksempelvis*

Opsummering

- *kort sagt, alt i alt, med andre ord*

Forbinderord – en anden øvelse

Indsæt følgende forbinderord i teksten nedenfor for at skabe bedre sammenhæng og skriv den igen:

men, dermed, desuden, ~~for det første~~, fx, derfor, også, for det andet, imidlertid

Bilisme bør begrænses. Biler bidrager betydeligt til CO₂ i atmosfæren og global opvarmning. Bilulykker resulterer hvert år i mange dødsfald og tilskadekomne. Biler er skyld i sundhedsskadelig partikelforurening. Man kan nævne de støjgener, biltrafikken skaber for mange mennesker. Ikke alle biler skal væk. Vi har brug for ambulancer, brand- og politibiler. Privatbilismen er ikke nødvendig. Den kan og skal vi reducere.

Hjælp: Bilisme bør begrænse. For det første bidrager...

Forbinderord – en øvelse mere

Skriv et læserbrev, hvor du argumenterer for en sag, du brænder for (fx gratis mundbind, flere cykelstier i København, mere politi på gaden, højere SU eller forbud mod tatovering).

Dit læserbrev skal indeholde mindst fem af følgende forbinderord:

for det første, for det andet, desuden, for eksempel, imidlertid, til gengæld, kort sagt, alt i alt

Lav om på teksten

Tempus i novellen *Venlige fremmede*:

- Find alle verber i datid og sæt dem i nutid (fx *ventede* → *venter*)
- Find så alle verber i førdatid og sæt dem i førnutid (fx *havde ventet* → *har ventet* el. *var blevet* → *er blevet*)
- *Det var altid om lørdagen, hun blev vred. Ugen igennem bøjede hun af eller tændte en cigaret, hvis noget irriterede hende. [...] Det begyndte allerede før morgenmaden, for eksempel hvis tandpastatuben var helt klistret, eller når hun dækkede bord og så, at osten var skåret skævt eller pakket forkert ind...*

Lav om på teksten

Synsvinkel og pronominer i *Livet i badeværelset*:

- Lav synsvinklen om til 3. person, så digtet ikke bliver fortalt *af* sæben, men *om* sæben.
- Dvs. du skal ændre alle pronominer i 1. person til 3. person.
- NB: Brug ikke *han* eller *hun* om en sæbe, men *den* o.l.

*Mit univers ser jeg
fra en fordybning i væggen:
Forniklede rør der rejser sig
bøjede, snoede afløb,
hvide hospitalsagtige fliser
og bruserens flueøje
hvorfra den milde forårsregn
trods alt falder.*

*Jeg vil bruges,
bliver brugt.*

...

Ret fejlene

Syntaks i *Føtexasøen*:

- Ret de tre fejl i ordstillingen:
- *Da jeg fik den idé, at jeg ville arbejde i Føtex, jeg havde ikke tænkt det ordentligt igennem. Enhver, der har arbejdet ved kassen, er klar over, at det kan være direkte undergravende for selvværdet. Man jo møder folk. Folk man har gået på universitetet med. [...] En dag de tropper op foran en, som man sidder der helt forsvarsløs, i velcroslips...*
  - De tre slags ordstilling:
    - Hovedsætning: S – V¹ – A...
    - Ledsætning: konjunktion – S – A – V...
    - Hovedsætning med inversion: A/O – V¹ – S – A...
- Forklar rettelserne

Syntaks – en anden øvelse

Fordél følgende ord i de tre grupper nedenfor:

- ~~fordi~~, ~~her~~, ~~men~~, heldigvis, at, måske, i morgen, mens, pludselig, og, derhjemme, hvis, faktisk, selvom, bagefter, når, selvfølgelig, for, desværre, som, da, somme tider, om

1. Ord der starter en normal hovedsætning (parataktiske konjunktioner):

- *men, ...*

2. Ord der starter en hovedsætning med inversion (adverbialled):

- *her, ...*

3. Ord der starter en ledsætning (hypotaktiske konjunktioner):

- *fordi, ...*

Grammatik anvendt i tekstanalyse

Ordvalg og sætningsbygning i *Fredag. Lørdag. Søndag:*

- Hvad fortæller jegets sprog os om hendes oplevelse af weekenden?

*Om fredagen henter du mig på jobbet
vi køber lidt lækker mad i Irma
lidt hummerhaler, skinke, franske oste, flute
og en flaske rødvin
vi stiller det hele på en bakke
bærer det ind i stuen
tænder for fjernsynet
og sidder og ser på det
nydende maden og vinen
da vi har spist
er der stadig lidt vin tilbage i flasken
vi drikker det
holder hinanden i hånden
ser fjernsyn
efter den sidste tv-avis
går vi i seng*

Grammatik anvendt i tekstanalyse

Ordvalg og sætningsbygning i *Fredag. Lørdag. Søndag*:

- Hvad fortæller jegets sprog os om hendes oplevelse af weekenden? Undersøg i dén forbindelse:
  - Hvilke ordklasser dominerer (fx i afsnittet *Fredag*)?
  - Er substantiverne for det meste konkrete eller abstrakte – eller en lige blanding?
  - Hvilke semantiske skemaer dominerer?
  - Er ordene overvejende værdiladede – eller neutrale?
  - Er teksten præget af hypotakse eller paratakse?
  - Bruges der mange forbinderord til at koble sætningerne sammen?
  - Er forbinderordene varierede eller ofte de samme?

Kreative opgaver

Formål:

- Lyst og selvtillid (interessant at skrive – og for andre at læse)
- En anden tilgang til det faglige stof (genrer, analysebegreber...)
- Bevidsthed om modtager, hensigt og vigtigheden af sproglige ”detaljer”

Portrætartikel om en medkursist

- En klassekammerat interviewes med afsæt i en række stikord (uddannelsesplaner, fritidsinteresser, brug af dansk i hverdagen...)
- Intervieweren skal lede efter "den gode historie" (NB: nyhedskriterier)
- Intervieweren skriver et portræt med fokus på det interessante samt en fængende titel, et citat fra interviewet og et foto
- Alle artikler offentliggøres i "klassens avis"

Hjælp: eksempelartikel

Omskrivning af *De blå øjne*

- Novellens sidste afsnit skal omskrives, så dens budskab bliver et andet
- Måden, novellen fortælles på, må ikke ændres, dvs. fortsat
  - en alvidende 3. persons-fortæller
  - samme brug af tempus (datid til fortælleren, primært nutid til direkte tale)

Remediering af en kortfilm

- Kortfilmen *Pistol* (eller *Mike*) fra Filmcentralen skal skrives som en novelle
- Benspænd:
  - Personbunden 3. persons-fortæller
  - Nutid (primært)
  - Scenisk fortællestil
  - In medias res
  - Lukket slutning

Hjælp:
Eksempler på
første sætning

Et digt om nationalitet

- I et forløb om fædrelandssange m.m. (bl.a. Andersens og Natashas *I Danmark er jeg født*)
- Skriv et digt (el. en sang/raptekst) om dit forhold til Danmark (fx sproget, vejret, maden eller mentaliteten) og evt. også om dit forhold til et andet land
- Benspænd:
  - 1. persons-stemme (lyrisk jeg)
  - Mindst to strofer og 10 vers i alt (evt. i bunden form)
  - Mindst én metafor og én sammenligning
  - Mindst ét bogstavrim

Omskrivning af en artikel

- Sabroes fortællende journalistik i reportagen ”Ildkuglen i fjernsynet” skal omskrives til en traditionel nyhedsartikel
- Krav:
  - Kun ca. 300 ord
  - Neutral og faktuel
  - 3. persons-synsvinkel
  - Nyhedstrekant
  - Omvendt kronologi
  - Ingen sproglige virkemidler

Træning af deldiscipliner

Især

- At give et resume
- At redegøre for et aspekt
- At argumentere
- At diskutere
- At analysere og fortolke
- At bruge citater
- At perspektivere

Stilladsering
og ordforråd
og er vigtigt

Argumentation

*) Husk S-A-V
**) Husk inversion

Formulering af argumenter mundtligt eller skriftligt i klassen ifm. arbejde med tekster og emner:

Fra påstand til belæg:

– <i>Jeg mener, at .....</i> *	}	<i>for.....</i> *
– <i>Jeg synes, at .....</i> *		<i>fordi.....</i> *
– <i>Min holdning er, at .....</i> *		<i>da.....</i> *
– <i>Efter min mening .....</i> **		<i>.....nemlig.....</i>

Fra belæg til påstand:

–	}	<i>så.....</i>
–		<i>derfor.....</i> **
–		<i>.....altså.....</i>
–		<i>af den grund.....</i> **

Diskussion

Hjælpe-udtryk som fx

- *Nogle mener at.....**   *Andre synes at.....**
- *På den ene side.....*   *På den anden side..... ***
- .....   *Alligevel..... ***
- .....   *Omvendt..... ***
- .....   *Samtidig..... ***
- .....   *Imidlertid..... ***

*) Husk S-A-V

***) Husk inversion

Diskussion

En anden model:

Påstand:

– *Jeg mener, at.....*

Belæg:

– *For.....*

Diskussion med en
pointe/afrunding

Gendrivelse:

– *Nogle vil måske indvende, at.....*

– *Men jeg holder alligevel fast i min påstand,
for.....*

Analyse og fortolkning

Hvordan får man den komplekse proces ned på papiret?

Den første længere analyserende opgave:

- Om en kort novelle (Juhls *Nyt bestik*)
- 10-15 spørgsmål, som vi allerede har arbejdet med, fx
  - Hvad handler teksten om?
  - Hvilken slags fortæller har vi at gøre med?
  - Hvad betyder denne synsvinkel for, hvad vi får at vide og ikke får at vide?
- Kursisternes opgave er at formulere svarene som én sammenhængende tekst

Helt ned i detaljen – brug af citater

Antal:

- Tommelfingerregel: maks. 3 pr. side (medmindre de blot består af 1-2 ord)
- Som dokumentation af det, der kan være svært at se (fx ikke af, at der bruges en jeg-fortæller)

Formulering:

- Først en præsentation af citatet, der hænger sammen med den foregående sætning og angiver, hvad citatet illustreret (*Hovedpersonen er dybt konfliktsky. Det kan man se i fx følgende citat:*)
- Selve citatet
- Forklaring, af hvordan citatet viser noget (*Som vi kan, har hovedpersonen problemer med at...*)

Større opgaver

Form (jf. skriftlige prøvegenrer):

- Artikel om et emne
- Behandling af en tekst i lyset af emnet
- Indledning og afslutning

Vigtigt:

- Emner/tekster i forlængelse af undervisningen
- Opstart i klassen, bl.a. med brainstorming
- Eksempelopgaver, fx (dele af) kursisternes egne
- Stilladsering

Især indledning, afslutning og overgange kan være en udfordring

Analyserende artikel om tid

Forslag til start på de forskellige afsnit:

- Indledning: *Tiden kan opleves på mange måder. Når man fx keder sig i venteværelset hos lægen, kan den virke uendelig lang. Omvendt flyver den af sted, når...*
- Analyse og fortolkning af tekst: *I Simon Fruelunds novelle "Flod"¹ er temaet netop tiden, og hvordan den kan opleves forskelligt fra situation til situation og fra menneske til menneske. Historien handler om...*
- Afslutning: *Alt i alt viser novellen, hvordan/at...*

Debatterende artikel om ligestilling

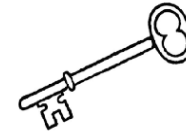
Forslag til start på de forskellige afsnit:

- Indledning: *Er der ligestilling mellem kønnene i Danmark? Det er et spørgsmål, der stadig diskuteres i dag – mere end 100 år efter kvindebevægelsen tog sin begyndelse i Norden. Nogle mener, at... Andre synes, at...*
- Inddragelse af tekst: *Forfatteren Suzanne Giese hører til den første/sidste gruppe. I sin artikel ... argumenterer hun for, at...*
- Egen holdning til tekst og emne: *Efter min mening...*

Feedback og portfolio

- Måske det vigtigste arbejde med kursistens skriftlige fremstilling
- Udfordringer for læreren:
  - at tilpasse feedbacken, hvad kursisten kan kapere
  - at finde feedbackstrategier, der ikke er alt for tidskrævende
  - at finde en passende platform til portfolien

Rettesymboler

Ret selv de steder i din opgave, som læreren har markeret med farverne eller tegnene på denne side.

Rettenøgler

Enkle forklaringer, fx

- *Bevægelse (fx "op") og stilstand (fx "oppe") sammenblandes. Se evt. DMG, s. 20.*
- *Uklar sammenhæng. Få teksten til at hænge bedre sammen, fx med forbinderord. Se evt. komp. 2, s. 25.*
- *Præsenter teksten, du skriver om, med mindst genre, titel, forfatter og udgivelsestidspunkt.*

 Forkert ordstilling (mht. hovedsætning, inversion eller ledsætning). Se DMG, s. 27-28.

 Infinitiv (fx *spise*) og nutid (fx *spiser*) sammenblandes. Se DMG, s. 10, nederst.

 Tider sammenblandes (fx nutid og datid). Se DMG, s. 11, øverst.

DMG = *Dansk mini-grammatik for udlændinge*

 Ental (fx *lærer*) og flertal (fx *lærere*) sammenblandes. Se DMG, s. 5.

 Ubestemt (fx *dag*) og bestemt form (fx *dagen*) sammenblandes. Se DMG, s. 6-7.

 En (fx *en lus*) og *et* (fx *et lys*) sammenblandes. Brug en ordbog, fx ordnet.dk/ddo.

 Adjektivet (fx *hurtig*) skal laves om til et adverbium (fx *hurtigt*). Se DMG, s. 20.

 Bevægelse (fx *op*) og stilstand (fx *oppe*) sammenblandes. Se DMG, s. 20, nederst.

 Stavefejl (inkl. sammenblanding af store og små bogstaver). Brug en ordbog.

 Forkert ordvalg. Et andet ord skal bruges, fx *synes* ikke *tror* eller *til*, ikke *for*.

 Indsæt det manglende ord.

Mange ting retter læreren selv. Det er også vigtigt at kigge på og lære af disse rettelser. Husk at klikke på stregerne til venstre i dit dokument – ellers kan du ikke se de fulde rettelser!

 Indsæt et mellemrum (to ord, ikke ét).

 Fjern mellemrummet (ét ord, ikke to).

 Omformulér afsnittet. Det er uklart, klodset eller ikke formuleret i hele sætninger.

 Slet.

 Uforståeligt. Omformulér.

 Uklar sammenhæng. Få teksten til at hænge sammen, fx med forbinderord. Se kompendium 2.

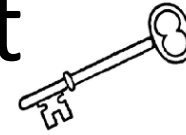
 Forslag til en bedre måde at formulere sig på.

 Præsenter teksten, du skriver om, med *mindst* genre, titel, forfatter og udgivelsestidspunkt.

=====
=====
Hertil er sproget rettet.

De fleste opgaver skal afleveres igen, når du har forbedret de steder, som læreren har kommenteret eller markeret.

Rettemåde – lærer/kursist

Ret selv de steder i din opgave, som læreren har markeret med farverne eller tegnene på denne side.

- Lille udvalg af gennemgående problemtyper markeres – afstemt efter hvad holdet har arbejdet med
- Kursisten skriver sine rettelser i en parentes efter markeringerne og genafleverer – inkl. indholdsmæssige forbedringer

Rettenøgle

Gul Forkert ordstilling (mht. hovedsætning, inversion eller ledsætning). Se DMG, s. 27-28.

Grøn Infinitiv (fx *spise*) og nutid (fx *spiser*) sammenblandes. Se DMG, s. 10, nederst.

Grå Tider sammenblandes (fx nutid og datid). Se DMG, s. 11, øverst.

DMG = Dansk
mini-grammatik
for udlændinge

Turkis Ental (fx *lærer*) og flertal (fx *lærere*) sammenblandes. Se DMG, s. 5.

Lyserrød Ubestemt (fx *dag*) og bestemt form (fx *dagen*) sammenblandes. Se DMG, s. 6-7.

Blå *En* (fx *en lus*) og *et* (fx *et lys*) sammenblandes. Brug en ordbog, fx ordnet.dk/ddo.

Brun Adjektivet (fx *hurtig*) skal laves om til et adverbium (fx *hurtigt*). Se DMG, s. 20.

Olivengrøn Bevægelse (fx *op*) og stilstand (fx *oppe*) sammenblandes. Se DMG, s. 20, nederst.

Rød Stavefejl (inkl. sammenblanding af store og små bogstaver). Brug en ordbog.

Bølgestreg Forkert ordvalg. Et andet ord skal bruges, fx *synes* ikke *tror* eller *til*, ikke *for*.

✓ Indsæt det manglende ord.

|| Indsæt et mellemrum (to ord, ikke ét).

+ Fjern mellemrummet (ét ord, ikke to).

{ Omformulér afsnittet. Det er uklart, klodset eller ikke formuleret i hele sætninger.

× Slet.

? Uforståeligt. Omformulér.

[Uklar sammenhæng. Få teksten til at hænge sammen, fx med forbinderord. Se kompendium 2.

() Forslag til en bedre måde at formulere sig på.

<> Præsenter teksten, du skriver om, med *mindst* genre, titel, forfatter og udgivelsestidspunkt.

=====
=====
Hertil er sproget rettet.

Mange ting retter læreren selv. Det er også vigtigt at kigge på og lære af disse rettelser. Husk at klikke på stregerne til venstre i dit dokument – ellers kan du ikke se de fulde rettelser!

De fleste opgaver skal afleveres igen, når du har forbedret de steder, som læreren har kommenteret eller markeret.

Fordele

- Læreren kan hurtigt overskue rettelserne
- Kursisten skal ved de næste opgaver og op til eksamen kigge i sin portfolio (fx i Ludus) og kan der let identificere sine problemtyper, og hvordan de løses

Rettenøgle

Ret selv de steder i din opgave, som læreren har markeret med farverne eller tegnene på denne side.

Gul Forkert ordstilling (mht. hovedsætning, inversion eller ledsætning). Se DMG, s. 27-28.

Grøn Infinitiv (fx *spise*) og nutid (fx *spiser*) sammenblandes. Se DMG, s. 10, nederst.

Grå Tider sammenblandes (fx nutid og datid). Se DMG, s. 11, øverst.

DMG = Dansk
mini-grammatik
for udlændinge

Turkis Ental (fx *lærer*) og flertal (fx *lærere*) sammenblandes. Se DMG, s. 5.

Lysero Ubestemt (fx *dag*) og bestemt form (fx *dagen*) sammenblandes. Se DMG, s. 6-7.

Blå *En* (fx *en lus*) og *et* (fx *et lys*) sammenblandes. Brug en ordbog, fx ordnet.dk/ddo.

Brun Adjektivet (fx *hurtig*) skal laves om til et adverbium (fx *hurtigt*). Se DMG, s. 20.

Olivengrøn Bevægelse (fx *op*) og stilstand (fx *oppe*) sammenblandes. Se DMG, s. 20, nederst.

Rød Stavefejl (inkl. sammenblanding af store og små bogstaver). Brug en ordbog.

Bølgestreg Forkert ordvalg. Et andet ord skal bruges, fx *synes* ikke *tror* eller *til*, ikke *for*.

✓ Indsæt det manglende ord.

|| Indsæt et mellemrum (to ord, ikke ét).

+ Fjern mellemrummet (ét ord, ikke to).

{ Omformulér afsnittet. Det er uklart, klodset eller ikke formuleret i hele sætninger.

x Slet.

? Uforståeligt. Omformulér.

[Uklar sammenhæng. Få teksten til at hænge sammen, fx med forbinderord. Se kompendium 2.

() Forslag til en bedre måde at formulere sig på.

<> Præsenter teksten, du skriver om, med *mindst* genre, titel, forfatter og udgivelsestidspunkt.

_____ Hertil er sproget rettet.

Mange ting retter læreren selv. Det er også vigtigt at kigge på og lære af disse rettelser. Husk at klikke på stregerne til venstre i dit dokument – ellers kan du ikke se de fulde rettelser!

De fleste opgaver skal afleveres igen, når du har forbedret de steder, som læreren har kommenteret eller markeret.

Tjeklister

- Op til prøveeksamen skal kursisten lave sin egen tjekliste på baggrund af sin portfolio
- Inden eksamen udleverer jeg desuden én

Huskeseddel til skriftlig eksamen

- Skriv opgavens nummer øverst på din besvarelse (fx *Opg. 2*)
- Find på en fængende overskrift, der passer til din besvarelse (måske skal du først skrive den, når du er færdig med at besvare opgaven)
- Lav en indledning om opgavens emne
- Præsenter teksten eller filmen, du skriver om. Nævn genren, titlen, forfatteren (eller en anden afsender) og årstallet. Hvis der er tale om en artikel, skal du også nævne avisen og datoen
  - Eksempel: *Simon Fruelunds novelle "Flod" fra 1997 handler netop om, hvordan tid kan opfattes helt forskelligt afhængigt af hvem, der oplever den, og situationen*
- Husk, at du ikke må omtale teksten/filmen, som om din modtager allerede kender den
- Indsæt en fodnote efter sætningen (eller sætningerne), hvor du har præsenteret teksten/filmen
- Nede i fodnoten skriver du igen oplysninger om teksten/filmen – på en af disse måder (afhængigt af om der er tale om en artikel, en anden tekst eller en film):
  - *Puk Sabber: "De findes faktisk – de fattige", Ekstra Bladet, 25/11 2013*
  - *Simon Fruelund: "Flod", Gyldendal, 1997*
  - *Rådet for Sikker Trafik: "Kom ud af din boble", 2018*
- Besvar opgavens spørgsmål. Lav evt. et kort resume af teksten/filmen først
- Brug relevante faglige begreber, når du besvarer spørgsmålene (eller *nogle* af spørgsmålene)
- Lav en afslutning (mere herom nedenfor)
- Læs din besvarelse igennem: Har du besvaret alle spørgsmål og lavet en indledning og afslutning? Tilføj det, der evt. mangler
- Læs din besvarelse igennem igen: Har du formuleret dig klart, sammenhængende og uden unødvendige gentagelser? Hvis ikke, skal du ændre dine formuleringer
- Læs din besvarelse igennem endnu en gang: Er sproget korrekt? Du skal have fokus på de fejltyper, du tidligere har haft problemer med (fx ordstilling, infinitiv/nutid, ubestemt/bestemt eller antal/flertal)

Kun i en analyserende artikel

- Find evt. inspiration til analysen af teksten eller filmen i værktøjskasserne til analyse i kompendium 1. Til filmen kan du måske også bruge begreberne til analyse af reklamer og dokumentarfilm i kompendium 3
- Hvis man bliver spurgt, hvilket miljø teksten foregår i, kan man komme ind på fx stedet, tiden, det sociale miljø (fx mht. fattigdom/trigdom og klasser) eller det mentale miljø (fx mht. viden og tolerance eller det modsatte)
- Hvis der spørges til en central konflikt i teksten, skal man huske, at en konflikt også kan være en modsætning (fx mellem at være stresset og at føle, at man har god tid)
- I din afslutning kan du fx konkludere, hvad din analyse har lært os om opgavens emne

Kun i en debatterende artikel

- Find evt. inspiration til din analyse og vurdering af argumentationen i kompendium 3 (argumentationsanalyse og appellformer) og måske også i kompendium 2 (sprogliche virkemidler)
- Din afslutning kan være din diskussion af emnet og synspunkterne i teksten: Skriv din mening – og lav til sidst en gendrivelse, dvs. skriv, hvordan nogle måske vil kritisere din holdning, og argumentér så for, hvorfor du alligevel har ret

Feedback og opstart i klassen

Ved af-
leverings-
opgaver

Ca. hver
anden uge
i ca. 1½
time
(på 0-A)

Skriveværksted

Skriv dit navn på tavlen
for at tale med læreren

Gamle opgaver

- Tal med læreren, hvis du har spørgsmål
- Men først når du har læst kommentarerne og selv rettet de markerede steder
- Husk at bruge rettenøglen

Den nye opgave

- Begynd med at tage noter
- I må gerne starte sammen, men skriv opgaven færdig alene
- Redigér og læs korrektur mange gange til sidst

Husk, at der skal være arbejdsro. Kun faglige og dæmpede samtaler ☺